

**UCHWAŁA NR VII/71/15
RADY GMINY WYSZKI**

z dnia 10 listopada 2015 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wyszki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Arkadiusz Krasowski

Załącznik do uchwały Nr VII/71/15

Rady Gminy Wyszki

z dnia 10 listopada 2015 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2016–2020

I. TEORETYCZNE PODSTAWY PROGRAMU

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Przemoc jako zjawisko społeczne istnieje od zawsze i od zawsze jest postrzegana negatywnie. Wraz z upływem czasu dochodzą coraz nowsze jej formy i różnorodne formy zapobiegania jej występowaniu. Należy pamiętać, że przemoc to nie tylko naruszenie nietykalności cielesnej ale także poniżanie, krytykowanie, wyzwiska i demoralizacja oraz zmuszanie do wykonywania różnych czynności wbrew sobie a także zaniedbania w stosunku do dziecka i wiele innych form zachowań nieakceptowanych społecznie. Polskie prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Zjawisko przemocy jest trudne do zdiagnozowania. To problem przez wiele lat ukrywany, jednak jego szkodliwość jest tak determinująca dla jednostki, czy też całej rodziny, że wymaga podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu zapobiegawczego. W celu zapewnienia skutecznej pomocy ofiarom przemocy, spowodowania konsekwencji prawnych i moralnych wobec sprawców przemocy, a także aktywizowania społeczności gminy Wyszki, opracowany został Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE WYSZKI

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Wyszki została opracowana w oparciu o badania ankietowe przeprowadzone wśród dorosłych mieszkańców gminy oraz dzieci i młodzieży szkolnej przez Oficynę Profilaktyczną w Krakowie, badania ankietowe przeprowadzone przez Zespół Interdyscyplinarny wśród uczniów, nauczycieli oraz mieszkańców gminy oraz zastane dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Zespołu Interdyscyplinarnego.

W czerwcu 2015 r. na terenie gminy Wyszki przeprowadzono badania ankietowe dotyczące lokalnych problemów społecznych, wśród nich zbadano zjawisko przemocy w rodzinie i stosowanie przemocy wobec dzieci. W badaniu wzięło udział 100 dorosłych mieszkańców gminy oraz 130 uczniów (szkoła podstawowa i gimnazjum). W 2014 r. przeprowadzono badania ankietowe wśród 91 uczniów gimnazjum, 50 nauczycieli oraz 80 osób dorosłych, w tym 50% udział każdej płci. 64% ogółu badanych mieszkańców to osoby z wykształceniem średnim.

Z przeprowadzonych badań wynika, że przemoc w rodzinie jest problemem występującym na terenie gminy. Około co ósmy dorosły respondent potwierdza, że był kiedykolwiek świadkiem przemocy, a około co trzeci potwierdza, że zna osoby, które padają ofiarą przemocy. Co drugi badany uważa, że nie ma usprawiedliwienia dla stosowania agresji i przemocy. Te wyniki mogą być wskaźnikiem właściwych postaw rodzicielskich wobec wychowywania młodych ludzi, w których przemoc nie ma miejsca. Zjawiskiem

pozytywnym jest wysoka świadomość mieszkańców związana z istnieniem osób i instytucji, do których można się zgłosić w przypadku stosowania przemocy oraz wiedza na temat procedury „Niebieskiej Karty”.

Uczniowie są zdania, że w ich szkole występuje problem przemocy rówieśniczej – uważa tak 40% uczniów szkoły podstawowej oraz około co trzeci reprezentant młodzieży gimnazjalnej. Około co szósty uczeń szkoły podstawowej oraz około co piąty reprezentant młodzieży szkolnej deklaruje, iż doznał przemocy ze strony rówieśników. Do stosowania przemocy przyznaje się co szósty uczeń szkoły podstawowej oraz co piąty uczeń gimnazjum. Analiza wykazała, że 9% uczniów szkoły podstawowej, 10% młodzieży szkolnej było zarówno ofiarami jak i sprawcami przemocy. Pewien odsetek młodzieży szkolnej (5%) wykazuje, że młodzież ma do czynienia z przemocą domową. Niektórzy uczniowie obu grup szkolnych doświadczyli również cyberprzemocy.

Wskazać również należy na wzrost interwencji domowych i prowadzenie procedury „Niebieska Karta”. Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpływa coraz większa liczba Niebieskich Kart. W 2013 r. Zespół prowadził 5 procedur, w 2014r. – 12 oraz do października 2015 r. – 10 NK. Biorąc pod uwagę rok 2014r. Zespół Interdyscyplinarny odbył 6 posiedzeń, natomiast grupy robocze spotkały się 55 razy. Coraz więcej osób korzysta z poradnictwa psychologicznego, prawnego oraz konsultacji w ramach pracy socjalnej. Dane wskazują na potrzebę prowadzenia działań profilaktycznych, których celem byłoby zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz w jej pobliżu. Niezbędne są również działania kierowane przeciwko przemocy w rodzinie. Działania profilaktyczne powinny mieć charakter długofalowy i wielostronny.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2011-2015. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

III. Cele programu

1. Cele ogólne:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Cele ogólne będą realizowane m.in. przez:

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
- 3) wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 4) edukację społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 5) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 6) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie

2. Cele szczegółowe:

1) Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Wyszki

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie	a) Sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Zespół Interdyscyplinarny - Komenda Powiatowa Policji - GKRPA - Szkoły z terenu gminy - inne jednostki działające na rzecz	2016 - 2020 każdego roku

			przeciwdziałania przemocy w rodzinie	
--	--	--	--------------------------------------	--

2) Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, b) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, c) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, d) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, e) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, f) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, g) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”, h) występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i) udział w działaniach edukacyjno – informacyjnych.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Zespół Interdyscyplinarny, - Komenda Powiatowa Policji - GKRPA - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Działania ciągłe 2016 - 2020

3) Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie	a) nawiązanie współpracy z instytucjami z terenu województwa podlaskiego zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy, b) udzielanie świadczeń pieniężnych	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Działania ciągłe 2016 - 2020
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy	a) prowadzenie pracy socjalnej, b) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w ramach Punktu Konsultacyjnego, c) edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Placówki oświatowe - Zespół Interdyscyplinarny, - Punkt Konsultacyjny - Komenda Powiatowa Policji	
3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	a) motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy – współpraca z PCPR	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Komenda Powiatowa Policji - Zespół interdyscyplinarny,	

4) Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<p>a) podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno – informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie,</p> <p>b) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki,</p> <p>c) organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,</p> <p>d) współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wzbudzanie postaw obywatelskich</p>	<p>- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>- Komenda Powiatowa Policji</p> <p>- Placówki oświatowe,</p> <p>- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>- Zespół Interdyscyplinarny,</p> <p>- Służba zdrowia</p> <p>- kuratorzy</p> <p>- organizacje pozarządowe</p>	<p>Działania ciągłe</p> <p>2016 - 2020</p>

5) Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<p>a) uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty, (szkolenia wspólne i resortowe),</p> <p>b) organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu</p>	<p>- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>- Komenda Powiatowa Policji</p> <p>- Placówki oświatowe,</p> <p>- GKRPA</p> <p>- Zespół Interdyscyplinarny,</p> <p>- kuratorzy,</p>	<p>Działania ciągłe</p> <p>2016 - 2020</p>

IV. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

- 1) Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- 2) Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- 3) Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą

V. REALIZATORZY PROGRAMU

- 1) Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- 3) Komenda Powiatowa Policji

- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 5) Punkt Konsultacyjny
- 6) Placówki oświatowe,
- 7) Służba zdrowia,
- 8) Kuratorzy
- 9) Organizacje pozarządowe

VI. SPODZIEWANE EFEKTY

- 1) Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy,
- 2) Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie gminy Wyszki
- 3) Zwiększenie skuteczności działań,
- 4) Zmiana postaw społecznych wobec przemocy,

VII. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie gminy Wyszki w latach 2016 - 2020. Działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

VIII. MONITOROWANIE PROGRAMU

Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana, monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu. Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

1. Liczba osób/rodzin objętych pomocą,
2. Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. Ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
4. Ilość działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców,
5. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
6. Liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”
7. Liczba ofiar przemocy w rodzinie,
8. Liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych,
9. Liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy,
10. Liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie

IX. FINANSOWANIE

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy Wyszki, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.